

A lô
Trang mới cuộc đời
xin nghe

HỎI ĐÁP LÀM GIẤY KHAI SINH TRONG TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT VÀ MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP ĐIỂN HÌNH

Ban Biên tập: Dự án Trang mới cuộc đời

Do Liên minh Châu Âu tài trợ

**HỎI ĐÁP LÀM GIẤY KHAI SINH TRONG TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT
VÀ MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP ĐIỂN HÌNH**

LỜI CẢM ƠN

Thay mặt Ban quản lý dự án Trang mới Cuộc đời, tôi xin được cảm ơn các Luật sư, các đối tác, các cán bộ xã hội, và cả các gia đình đã đóng góp thông tin cho cuốn sách. Cảm ơn Quý hỗ trợ các sáng kiến tư pháp (JIFF) đã hỗ trợ kỹ thuật và tài chính cho MSD thực hiện cuốn sách này. Mong rằng cuốn sách này có thể phần nào giúp cho các gia đình, các cán bộ xã hội, luật sư trong quá trình trợ giúp, hỗ trợ thực hiện các thủ tục làm giấy khai sinh cho những đứa trẻ còn sống trong bóng tối, để các em sớm được trở thành những công dân đích thực: được công nhận, được sống, được chăm sóc và bảo vệ như những đứa trẻ khác.

Ths. Nguyễn Phương Linh
Viện trưởng MSD

TRANG

MỤC LỤC

06

VÌ SAO CHỈ 1 TỜ GIẤY LẠI QUAN TRỌNG ĐẾN THẾ?

08

CHỈ LÀ 1 TỜ GIẤY THÔI MÀ

08

AI CHẴNG LÀM ĐƯỢC GIẤY KHAI SINH

10

PHẦN 1: THÔNG TIN CĂN BẢN VỀ ĐĂNG KÝ GIẤY KHAI SINH CHO TRẺ EM

19

PHẦN 2: CÁC CÂU HỎI THƯỜNG GẶP KHI ĐĂNG KÝ KHAI SINH CHO TRẺ EM TRONG MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT

41

PHẦN 3: CÂU CHUYỆN ĐIỂN HÌNH

57

TÀI LIỆU THAM KHẢO

58

THÔNG TIN DỰ ÁN

**Vì sao
chỉ là một tờ giấy
lại quan trọng đến thế?**

Bạn có muốn:
- Con mình sẽ tồn tại mà
không có bất cứ sự công nhận
hợp pháp nào trên giấy tờ?

- Con sẽ không được đi học
như những đứa trẻ cùng trang
lứa, con không biết đánh vần
kể cả từ "ước mơ". Bạn sẽ
"cho" con mình một tương lai
bất định như thế chứ?

- Con sẽ không có Bảo hiểm y tế đồng nghĩa với việc nếu con ốm đau, chi phí khám chữa bệnh sẽ tăng gấp bội phần.

Sẽ còn rất nhiều điều đáng tiếc xảy ra...

Nhưng chúng tôi chắc chắn rằng bất cứ người cha, người mẹ, người thân nào cũng sẽ trả lời "Không" cho những câu hỏi trên.

Vậy, nếu là một người cha, người mẹ, gia đình người thân thực sự yêu thương con. Hãy hành động vì tương lai của đứa trẻ bằng cách làm Giấy khai sinh.

"Chỉ là một tờ giấy thôi mà..."

Đó là câu nói mà chúng tôi đôi khi vẫn thường nhận được mỗi khi chia sẻ về mục đích của dự án "Trang mới cuộc đời". Nhưng tờ giấy khai sinh ấy thật sự quan trọng để khởi đầu quyền được công nhận của 1 cá nhân, và đảm bảo các quyền lợi liên quan khác.

Đúng! Nhẽ ra là như vậy - nhưng trên thực tế vẫn còn rất nhiều trẻ em bởi các hoàn cảnh và nguyên nhân khác nhau chưa có giấy khai sinh. Đó có thể là trẻ em sinh ra ở các gia đình có hoàn cảnh khó khăn, không biết chữ, bị bỏ rơi, bố mẹ cũng không có giấy tờ hoặc mất giấy tờ, không có xác nhận được danh tính, thân nhân, v.v.

"Ai chẳng làm được giấy khai sinh"

ĐỨA TRẺ KHÔNG TỰ LÀM ĐƯỢC GIẤY KHAI SINH CHO MÌNH, NÊN ĐÓ LÀ VIỆC CỦA NGƯỜI LỚN.

Người lớn ấy có thể là bố mẹ, người thân, các cán bộ xã hội, cán bộ hộ tịch, Ủy ban nhân dân, v.v. Tất cả chúng ta chỉ vì quyền lợi và lợi ích tốt nhất của trẻ nhỏ, cho em 1 Trang mới cuộc đời để các em có nền tảng, hộ chiếu bước vào đời, được đi học, được bảo vệ, được ước mơ...

Cuốn sách nhỏ này tập hợp các câu Hỏi - Đáp thường gặp, tích lũy trong các thắc mắc thật, các câu chuyện thật trong Trang mới cuộc đời trong tiến trình làm giấy khai sinh cho các trẻ em có hoàn cảnh khó khăn. Cuốn sách này chúng tôi dành cho cha mẹ, người thân của trẻ, những người còn thắc mắc cách làm, tiến trình để làm giấy khai sinh cho trẻ trong những trường hợp đặc biệt. Cuốn sách cũng dành cho các cán bộ xã hội, cán bộ trợ giúp pháp lý có căn cứ để tư vấn, hỗ trợ gia đình có hoàn cảnh đặc biệt làm giấy khai sinh cho trẻ.

PHẦN 1: THÔNG TIN CĂN BẢN VỀ ĐĂNG KÝ GIẤY KHAI SINH CHO TRẺ EM

**CÂU HỎI 1: TẠI SAO PHẢI LÀM
GIẤY KHAI SINH CHO TRẺ?**

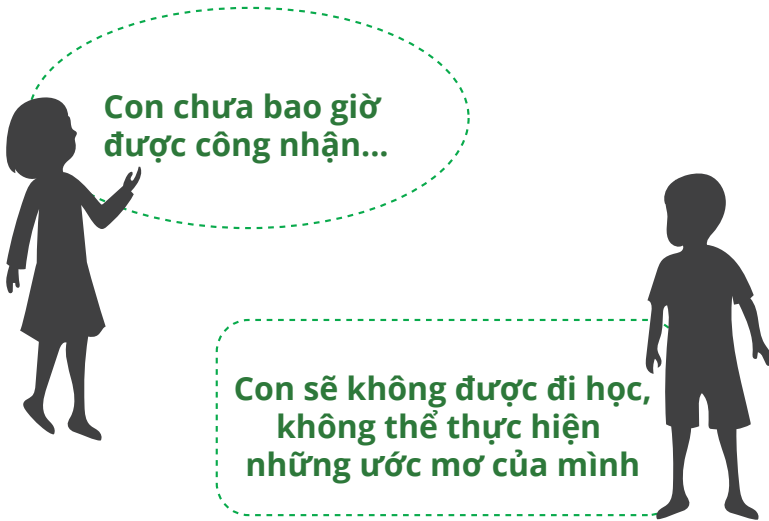
A TRẢ LỜI:

Trẻ em có quyền có Giấy khai sinh là quyền cơ bản của trẻ em, được quy định cụ thể tại Điều 13 Luật trẻ em năm 2016, Luật Hộ tịch 2014 và các văn bản hướng dẫn thi hành. Trẻ em cần được làm giấy khai sinh - đây là giấy tờ cực kỳ quan trọng về mặt pháp lý, là giấy tờ gốc của cá nhân. Nếu không có giấy khai sinh, trẻ sẽ không được đi học, được cấp bảo hiểm y tế miễn phí cho trẻ dưới 6 tuổi, v.v.

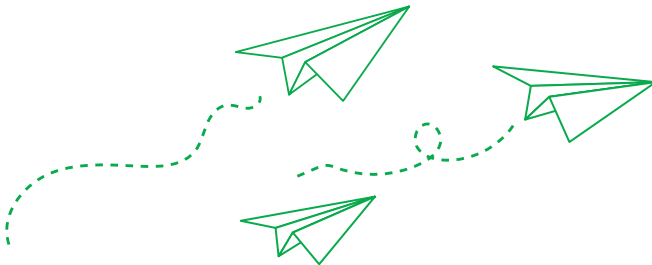

**Con sẽ không được cấp
Bảo hiểm y tế,
cha mẹ sẽ chật vật
mỗi khi con ốm đau...**

- Thậm chí, trẻ em không có giấy khai sinh khi lớn lên và trở thành người trưởng thành cũng không thể làm được giấy chứng minh thư nhân dân hay thẻ căn cước và các giấy tờ pháp lý liên quan. Các em cũng sẽ phải đối mặt những rủi ro như bị bóc lột sức lao động, không được bảo trợ bởi hợp đồng lao động & bảo hiểm thất nghiệp, bảo hiểm xã hội v.v.

- Giấy khai sinh không chỉ là một tấm giấy đơn thuần, đây là chứng từ cơ bản & quan trọng để bắt đầu & đồng hành xuyên suốt cuộc đời của một con người.

CÂU HỎI 2: AI ĐI ĐĂNG KÝ GIẤY KHAI SINH CHO TRẺ?

A TRẢ LỜI:

Pháp luật về hộ tịch hiện hành quy định trách nhiệm đăng ký khai sinh trước hết thuộc về cha mẹ. Trường hợp cha, mẹ không thể đăng ký khai sinh cho con thì ông hoặc bà hoặc người thân thích khác (như người nuôi dưỡng, người có cùng dòng máu về trực hệ và người có họ trong phạm vi 3 đời.

Theo Luật hôn nhân gia đình) hoặc cá nhân, tổ chức đang nuôi dưỡng trẻ (Điều 15 Luật Hộ tịch 2014) được đăng ký giấy khai sinh cho trẻ trong một số trường hợp đặc biệt:

- Trẻ bị bỏ rơi: trách nhiệm đăng ký khai sinh thuộc về cá nhân hoặc tổ chức đang tạm thời nuôi dưỡng trẻ;
- Trường hợp trẻ chưa xác định được cha, mẹ; Cha mẹ bị khuyết tật, ốm bệnh không thể đăng ký khai sinh cho con; Cha mẹ bị bắt, tạm giam hoặc đang thi hành án phạt tù mà không còn ông bà nội, ngoại và người thân thích khác hoặc những người này không thể đi đăng ký khai sinh cho trẻ thì Ủy ban Nhân dân (UBND) cấp xã nơi trẻ đang cư trú sẽ hỗ trợ làm giấy khai sinh cho trẻ.

Ngoài ra, trẻ có thể nhận sự hỗ trợ của Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước tại các tỉnh thành để đại diện làm giấy khai sinh cho trẻ.

BỐ MẸ ƠI,
PHẢI ĐĂNG KÝ KHAI SINH
CHO EM ĐI A,
CHO CẢ CON NỮA
ĐỂ CON ĐƯỢC ĐI HỌC

CÂU HỎI 3: THỦ TỤC ĐĂNG KÝ GIẤY KHAI SINH NHƯ THẾ NÀO?

A TRẢ LỜI:

Căn cứ: Quyết định 1872/QĐ-BTP năm 2020 có hiệu lực từ ngày 04/9/2020 - Người đi đăng ký giấy khai sinh đăng ký giấy khai sinh tại UBND cấp xã nơi cư trú của người cha hoặc người mẹ.

📄 Hồ sơ đăng ký giấy khai sinh bao gồm:

1. Tờ khai đăng ký khai sinh;
2. Bản chính giấy chứng sinh; trường hợp không có giấy khai sinh thì nộp văn bản của người làm chứng xác nhận về việc sinh; Nếu không có người làm chứng thì phải có giấy cam đoan về việc sinh;
3. Văn bản uỷ quyền theo quy định pháp luật trong trường hợp uỷ quyền thực hiện việc đăng ký khai sinh.

📄 Giấy tờ phải xuất trình (số lượng 01 bộ)

1. Giấy tờ tùy thân (như hộ chiếu, chứng minh nhân dân, thẻ căn cước công dân hoặc giấy tờ tùy thân khác có dán ảnh và thông tin cá nhân, do cơ quan thẩm quyền cấp, còn giá trị sử dụng để chứng minh nhân thân);
2. Giấy chứng nhận kết hôn (nếu cha, mẹ của trẻ có đăng ký kết hôn);
3. Giấy tờ chứng minh nơi cư trú của cha hoặc mẹ để xác định thẩm quyền đăng ký khai sinh.

🕒 Thời hạn giải quyết: *Ngay trong ngày tiếp nhận yêu cầu. Nếu nhận hồ sơ sau 15 giờ mà không giải quyết được ngay thì trả kết quả trong ngày làm việc tiếp theo.*

**CÂU HỎI 4: LỆ PHÍ KHAI SINH
CHO TRẺ LÀ BAO NHIÊU?**

A TRẢ LỜI:

Hiện nay, việc khai sinh cho trẻ không phải trả phí.

**CÂU HỎI 5: LÀM GIẤY KHAI SINH
MẤT MẤY NGÀY?**

A TRẢ LỜI:

Thông thường, sau khi xuất trình được đầy đủ giấy tờ cần thiết để tiến hành khai sinh cho trẻ, công chức tư pháp hộ tịch sẽ tiến hành lập giấy khai sinh cho trẻ ngay và trình Chủ tịch UBND cấp xã ký. Trừ trường hợp liên thông thủ tục đăng ký khai sinh sẽ mất thời gian lâu hơn, tùy thuộc vào thủ tục được liên thông, tối đa là 20 ngày với liên thông khai sinh, đăng ký thường trú và cấp thẻ BHYT cho trẻ. Hiện nay, ở tất cả các tỉnh thành trên cả nước, việc đăng ký khai sinh được thực hiện song song việc nhập khẩu và xin cấp thẻ bảo hiểm y tế cho trẻ (liên thông thủ tục hành chính)

**CÂU HỎI 6: GIẤY KHAI SINH
ĐƯỢC CẤP MẤY BẢN?**

A TRẢ LỜI:

Giấy khai sinh chỉ được cấp 1 bản chính. Bản sao Giấy khai sinh được cấp theo yêu cầu của người đi khai sinh.

**CÂU HỎI 7: MẤT GIẤY KHAI SINH
CÓ LÀM LẠI ĐƯỢC KHÔNG?**

A TRẢ LỜI:

Hầu hết mất giấy khai sinh bản gốc chỉ được cấp bản sao trích lục giấy khai sinh. Trong một số trường hợp, khi bị mất Giấy khai sinh bản gốc, công dân phải thực hiện thủ tục đăng ký lại khai sinh.

Thủ tục đăng ký khai sinh lại mất nhiều thời gian hơn so với đăng ký khai sinh lần đầu, thông thường là trong 05 ngày làm việc. Trường hợp đăng ký lại khai sinh được thực hiện tại Ủy ban nhân dân cấp xã không phải là nơi đã đăng ký khai sinh trước đây thì mất từ 05 - 08 ngày làm việc.

**CÂU HỎI 8: GIẤY KHAI SINH GHI
THÔNG TIN SAI CÓ TỰ SỬA LẠI
ĐƯỢC KHÔNG?**

A TRẢ LỜI:

Giấy khai sinh sai thông tin thì gia đình cần yêu cầu chỉnh sửa giấy khai sinh gốc, không được tự ý chỉnh sửa. Việc tự ý chỉnh sửa có thể bị phạt theo theo Nghị định 82/2020/NĐ-CP

- Phạt tiền từ 1.000.000 đồng đến 3.000.000 đồng, đồng thời tịch thu tang vật đối với hành vi tẩy xóa, sửa chữa làm sai lệch nội dung giấy tờ do cơ quan, tổ chức, người có thẩm quyền cấp để làm thủ tục đăng ký khai sinh.

- Phạt tiền từ 3.000.000 đồng đến 5.000.000 đồng đối với một trong các hành vi sau:

- + Cam đoan, làm chứng sai sự thật về việc sinh;

- + Cung cấp thông tin, tài liệu sai sự thật về nội dung khai sinh;

- + Sử dụng giấy tờ của người khác để làm thủ tục đăng ký khai sinh.

Ngoài ra, các cơ quan, tổ chức, người có thẩm quyền sẽ xem xét, xử lý đối với giấy khai sinh đã cấp do có hành vi vi phạm quy định nói trên; giấy tờ, văn bản bị tẩy xóa, sửa chữa làm sai lệch nội dung .

*A lô,
Trang mời cuộc đời
xin nghe và tư vấn!*

PHẦN 2: CÁC CÂU HỎI THƯỜNG GẶP KHI ĐĂNG KÝ KHAI SINH CHO TRẺ EM TRONG MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT

GIẤY CHỨNG SINH VÀ CÁC HỆ LỤY

Có rất nhiều trường hợp cơ sở y tế chưa cấp giấy chứng sinh cho người mẹ bởi nhiều nguyên nhân khác nhau. Các nguyên nhân chúng tôi thường gặp nhất là: Gia đình có hoàn cảnh quá khó khăn, không có tiền chi trả viện phí nên đã rời đi trước khi cơ sở y tế cấp giấy chứng sinh; tại thời điểm sinh ra trẻ, người mẹ không có giấy tờ tùy thân nên cơ sở y tế từ chối cấp giấy chứng sinh, v.v. Để đảm bảo việc thực hiện đăng ký khai sinh cho trẻ được nhanh chóng, hiệu quả mỗi trường hợp sẽ có phương án xử lý tương ứng.

CÂU HỎI 9:

- Lúc em sinh con em gia đình em khó khăn quá không có tiền trả viện phí nên em đã trốn viện trước khi bệnh viện cấp giấy chứng sinh cho con. Giờ không có giấy chứng sinh em không làm được giấy khai sinh cho con, vậy em phải làm thế nào?
- Con muốn hỏi là chị con năm nay đã 12 tuổi mà chưa con giấy tờ gì. Vào lúc mà mẹ con sinh chị, mẹ không có tiền đóng nên đã trốn viện mà về nhà. Nhưng giờ quay lại bệnh viện xin giấy chứng sinh, xin đóng viện phí cũng không được vì bệnh viện huỷ hồ sơ rồi, người ta nói phải xét nghiệm ADN, nhưng gia đình con không có đủ tiền để làm. Vậy có cách nào khác không ạ?

A TRẢ LỜI:

Đối với trường hợp chưa thanh toán tiền viện phí do hoàn cảnh gia đình quá khó khăn nên chưa được cơ sở y tế cấp giấy chứng sinh, gia đình hoặc đại diện người hỗ trợ đăng ký khai sinh có thể liên hệ trực tiếp liên hệ với cơ sở y tế người mẹ đã sinh trẻ để trình bày rõ hoàn cảnh và mong cơ sở y tế hỗ trợ, chia sẻ kinh phí đối với trường hợp này.

Ngoài ra, cá nhân/tổ chức thực hiện đăng ký khai sinh/hỗ trợ đăng ký khai sinh cho trẻ có thể cân nhắc kêu gọi sự hỗ trợ tài chính từ các nhà hảo tâm, các tổ chức xã hội,

trung tâm/ phòng công tác xã hội cấp tỉnh/thành để thanh toán khoản tiền viện phí này cho gia đình và đề nghị cơ sở y tế cấp giấy chứng sinh.

Gia đình cũng có thể liên hệ UBND có thẩm quyền đăng ký khai sinh hỗ trợ soạn thảo văn bản gửi đến cơ sở y tế đề nghị cấp giấy chứng nhận về việc sinh hoặc có thể liên hệ Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước tại các tỉnh/thành phố để được cán bộ trợ giúp pháp lý hỗ trợ miễn phí cho trẻ.

Trong nhiều trường hợp, sau 10 năm cơ sở y tế không lưu giữ hồ sơ nữa nên sẽ không có căn cứ cấp giấy chứng sinh cho trẻ. Trong trường hợp này, gia đình có thể cần đến sự trợ giúp của UBND hoặc Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước hỗ trợ. Nếu cần thiết, gia đình cần thực hiện xét nghiệm ADN theo yêu cầu, trong trường hợp không có đủ tiền xét nghiệm, gia đình nên cân nhắc kêu gọi sự hỗ trợ tài chính của các nhà hảo tâm, các tổ chức xã hội, các công ty xét nghiệm ADN để được hỗ trợ.

CÂU HỎI 10:

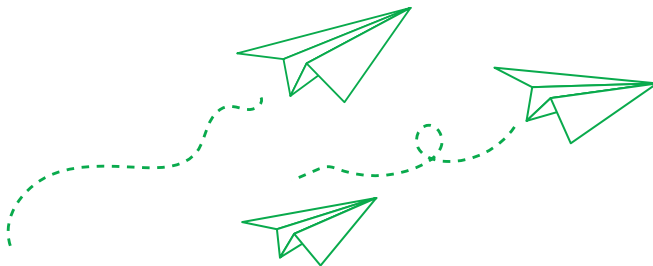
- Vợ tôi sinh con cấp cứu ở bệnh viện G.Đ, lúc xuất viện em không có giấy tờ tùy thân nên bệnh viện từ chối cấp giấy chứng sinh, nói thế nào họ cũng bảo không cấp giấy chứng sinh được. Bây giờ con tôi 1 tuổi rồi không có giấy khai sinh vì đi ra phường họ bảo phải có giấy chứng sinh và giấy tờ tùy thân của mẹ. Tôi không biết phải làm thế nào, nhờ Trang mới cuộc đời tư vấn giúp?
- Mẹ em không có giấy tờ tùy thân và sinh 3 người con nhưng do hoàn cảnh mẹ em trốn viện nên cả 3 đứa em đều không có giấy tờ. Vậy làm thế nào để có thể làm giấy khai sinh cho 3 chị em em?

A TRẢ LỜI:

Nhiều trường hợp tại thời điểm sinh ra trẻ, người mẹ sinh ra trẻ không có giấy tờ tùy thân tại thời điểm ra viện nên cơ sở y tế từ chối cấp giấy chứng sinh: Gia đình/ Cá nhân/tổ chức thực hiện đăng ký khai sinh/hỗ trợ đăng ký khai sinh cho trẻ cần kiểm tra hiện tại người mẹ đã có giấy tờ tùy thân chưa.

- Nếu người mẹ đã có giấy tờ tùy thân nhưng quên hoặc thất lạc, nếu tìm lại được hoặc làm lại được, người mẹ/ gia đình liên hệ lại với cơ sở y tế, xuất trình giấy đề nghị cấp giấy chứng sinh;
- Trường hợp người mẹ chưa có giấy tờ tùy thân, gia đình có thể:
 - + Cân nhắc làm giấy khai sinh cho người mẹ nếu được, tuy nhiên, thực tế, quy trình làm giấy khai sinh cho người lớn khó hơn cho trẻ em, nên song song với quá trình làm giấy khai sinh cho mẹ, gia đình nên cân nhắc:
 - + Nếu người cha có giấy tờ tùy thân, đăng ký khai sinh cho trẻ theo các thông tin của người cha trước; hoặc
 - + Đề nghị UBND có thẩm quyền đăng ký khai sinh hỗ trợ soạn thảo văn bản gửi đến cơ sở y tế để xác nhận thông tin về việc sinh.

CÂU HỎI 11:

Mình muốn chia sẻ và cần sự trợ giúp của Trang mới cuộc đời ạ. Hiện tại mình 21 tuổi, năm mình 16 tuổi mình lỡ có bầu. Và khi đi khám thì lấy tên thật đi khám thai đều đặn. Đến khi tới ngày sinh thì bệnh viện huyện chuyển mình xuống bệnh tỉnh để sanh bé. Nhưng lúc đó ba mình lại khai một cái tên khác nên giấy chứng sinh ghi sai thông tin. Hiện tại con mình đã được 5 tuổi rồi. Mình muốn cho con đi học mầm, và cũng muốn bé có giấy khai sinh để có thể dễ dàng đi học hướng tới tương lai sau này. Mình có hỏi UBND, và bệnh viện nơi mình sinh bé để làm giấy tờ xác nhận nhưng họ giải thích giấy tờ thủ tục rất khó. Nhờ Trang mới cuộc đời tư vấn cách làm giúp?

TRẢ LỜI:

Trường hợp gia đình đã có giấy chứng sinh nhưng thông tin giấy chứng sinh sai, gia đình cần làm đơn đề nghị cấp lại giấy chứng sinh theo mẫu quy định tại Mẫu số 02, Phụ lục đính kèm Sổ tay này, kèm theo giấy tờ chứng minh nội dung nhằm lần gửi cơ sở khám bệnh, chữa bệnh nơi đã cấp giấy chứng sinh cho trẻ lần đầu.

Trong thời hạn 02 ngày làm việc, kể từ ngày nhận được các giấy tờ hợp lệ, cơ sở y tế có trách nhiệm thu hồi giấy chứng sinh có nhằm lẫn để hủy, đơn và giấy tờ chứng minh được lưu cùng với bản lưu cũ tại cơ sở y tế. Giấy chứng sinh được cấp lại phải ghi rõ số, quyển số của giấy chứng sinh cũ và đóng dấu “Cấp lại”. Trong trường hợp cần phải xác minh, thì thời hạn xác minh không quá 03 ngày làm việc.

Giấy tờ chứng minh nội dung nhằm lẫn: Đối với trường hợp nhằm lẫn về họ tên mẹ hoặc người nuôi dưỡng, năm sinh, nơi đăng ký hộ khẩu thường trú, số chứng minh nhân dân, dân tộc thì gửi kèm bản phô tô giấy chứng minh nhân dân (mang theo bản chính để đối chiếu); Đối với trường hợp nhằm lẫn về nơi đăng ký tạm trú thì kèm theo xác nhận của Công an khu vực về nơi đăng ký tạm trú (điểm a khoản 3 Điều 2 Thông tư 17/2012/TT-BYT).

Trên thực tế, nhiều trường hợp khó khăn chứng minh cấp lại giấy chứng sinh, gia đình có thể phải làm ADN để xác định lại quan hệ huyết thống giữa mẹ và con để làm giấy khai sinh. Trong trường hợp gia đình không có đủ tiền xét nghiệm, gia đình nên cân nhắc kêu gọi sự hỗ trợ tài chính của các nhà hảo tâm, các tổ chức xã hội, các công ty xét nghiệm ADN để được hỗ trợ.

CÂU HỎI 12:

Trang mới cuộc đời ơi, vì bất đắc dĩ, con tôi sinh con lúc mới có 14 tuổi, không có chồng. Tôi không muốn giấy khai sinh của cháu tôi đề ngày sinh chính xác của mẹ cháu vì nhỡ sau này cháu bị trêu chọc. Tôi có thể khai lệch ngày sinh của con gái tôi lên 17-18 tuổi gì đó được không, hoặc mượn tên và giấy tờ của người khác hoặc tôi có nên đứng tên mẹ của cháu tôi?

A TRẢ LỜI:

Theo quy định tại Nghị định 123/2015/NĐ-CP về đăng ký và quản lý hộ tịch thì khi đi đăng ký khai sinh cha, mẹ, ông, bà hoặc người thân thích khác của trẻ phải mang theo giấy chứng sinh (do Bệnh viện, Cơ sở y tế nơi trẻ sinh ra cấp) và các giấy tờ của người mẹ và người đi đăng ký khai sinh. Điều này để đảm bảo thông tin chính xác của trẻ, nhân thân của trẻ.

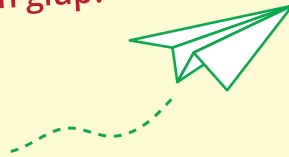
Theo đó, nếu gia đình có sự gian dối trong việc khai gian thôn tin thì có thể bị xử phạt vi phạm hành chính hoặc truy cứu trách nhiệm hình sự,

Tại khoản 2 Điều 10 Nghị định 60/2009/NĐ-CP quy định ;
"2. Phạt tiền từ 100.000 đồng đến 300.000 đồng đối với một trong các hành vi sau:

a) Cố tình làm chứng sai sự thật trong đăng ký khai sinh; người đi khai sinh cam đoan không đúng sự thật về việc sinh;"
Gia đình có thể có nhiều điều khó nói, tế nhị nhưng trẻ em có quyền được đảm bảo chính xác danh tính, thân nhân của mình. Gia đình cần đăng ký khai sinh cho con theo đúng quy định của pháp luật.

CÂU HỎI 13:

Mình là mẹ đơn thân, lúc ấy trẻ quá có bầu con mình giấu mọi người, toàn mặc quần áo thùng thình không ai biết. Đến lúc đẻ cũng không dám ra bệnh viện mà đóng cửa trong phòng trọ để một mình rồi tự cắt dây rốn cho con, và một mình cặm cụi nuôi con. Giờ mình định gửi con, cần giấy khai sinh, khi đăng ký khai sinh cho con cán bộ hướng dẫn phải có giấy chứng sinh hoặc người làm chứng minh đều không có, làm ADN xác định mẹ con thì mình không có tiền, nhờ Trang mới cuộc đời tư vấn giúp?

A TRẢ LỜI:

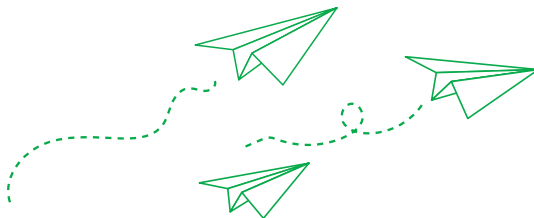
Có các trường hợp trẻ không có giấy chứng sinh do không sinh tại cơ sở y tế.

- Trường hợp trẻ được sinh ra ngoài cơ sở y tế nhưng được cán bộ y tế hoặc cô đỡ thôn bản đỡ đẻ thì cha, mẹ hoặc người nuôi dưỡng của trẻ phải điền vào Tờ khai đề nghị cấp giấy chứng sinh theo mẫu quy định tại Mẫu số 03, Phụ lục

đính kèm Sổ tay này và nộp cho Trạm y tế tuyến xã nơi trẻ sinh ra để xin cấp giấy chứng sinh cho trẻ. Trong thời hạn 03 ngày làm việc, kể từ ngày nhận được Tờ khai đề nghị cấp giấy chứng sinh, Trạm y tế tuyến xã phải làm thủ tục cấp giấy chứng sinh cho trẻ. Trong trường hợp cần phải xác minh, thì thời hạn xác minh không được quá 05 ngày làm việc (khoản 1 Điều 1 Thông tư 27/2019/TT-BYT).

- Các trường hợp trẻ không có giấy chứng sinh của cơ sở y tế hoặc không xác định được nơi sinh do nhiều nguyên nhân khác nhau như bố mẹ bỏ rơi, bố mẹ đã mất, người mẹ mất năng lực hành vi dân sự không nhớ được nơi sinh, v.v. thì cá nhân/tổ chức thực hiện đăng ký khai sinh/hỗ trợ đăng ký khai sinh cho trẻ có thể hỗ trợ gia đình nộp văn bản của người làm chứng xác nhận về việc sinh; Nếu không có văn bản của người làm chứng thì phải có giấy cam đoan về việc sinh; Trường hợp trẻ em bị bỏ rơi thì phải có biên bản về việc trẻ em bị bỏ rơi do cơ quan có thẩm quyền lập; Trường hợp trẻ em sinh ra do mang thai hộ phải có văn bản xác nhận của cơ sở y tế đã thực hiện kỹ thuật hỗ trợ sinh sản cho việc mang thai hộ (Điều 16 Luật Hộ tịch 2014).

Trong trường hợp cụ thể kể trên, do người mẹ đẻ con một mình không có người làm chứng, người mẹ có thể làm giấy cam đoan về việc sinh. Tuy nhiên, trên thực tế nhiều gia đình bị yêu cầu cần có xét nghiệm ADN để đảm bảo quan hệ huyết thống. Trong trường hợp gia đình không có đủ tiền xét nghiệm, gia đình nên cân nhắc làm đơn tường trình, cam đoan chi tiết yêu cầu UBND, Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước hỗ trợ hoặc kêu gọi sự hỗ trợ tài chính của các nhà hảo tâm, các tổ chức xã hội, các công ty xét nghiệm ADN để được hỗ trợ.

AI ĐĂNG KÝ GIẤY KHAI SINH CHO CON

CÂU HỎI 14:

Em sinh con một mình, muốn đăng ký giấy khai sinh cho con mang theo họ em (họ mẹ) có được không?

A TRẢ LỜI:

Nghị định 123/2015/NĐ-CP hướng dẫn Luật Hộ tịch thì có 02 trường hợp con khai sinh có thể mang họ mẹ.

Trường hợp 1: Do bố, mẹ thỏa thuận

1 Khoản 1 Điều 4 của Nghị định 123, họ, chữ đệm, tên và dân tộc của trẻ được xác định theo thỏa thuận của cha, mẹ; trường hợp cha, mẹ không có thỏa thuận hoặc không thỏa thuận được, thì xác định theo tập quán.

Như vậy, nếu bố mẹ có thỏa thuận, con có thể khai sinh theo họ của mẹ mà không bắt buộc phải theo họ

Trường hợp 2: Không xác định được bố

2 Khoản 2 Điều 15 Nghị định 123/2015/NĐ-CP quy định trường hợp chưa xác định được bố thì khi đăng ký khai sinh, họ, dân tộc, quê quán, quốc tịch của con được xác định theo họ, dân tộc, quê quán, quốc tịch của mẹ; phần ghi về bố trong Sổ hộ tịch và Giấy khai sinh của trẻ để trống.

Như vậy, nếu bố mẹ có thỏa thuận thì pháp luật hiện nay hoàn toàn cho phép con khai sinh mang họ mẹ.

CÂU HỎI 15:

Vợ chồng em dưới 18 tuổi nên chưa được đăng ký kết hôn. Em đăng ký khai sinh cho con em như thế nào? Có thể ghi tên cả cha của con không?

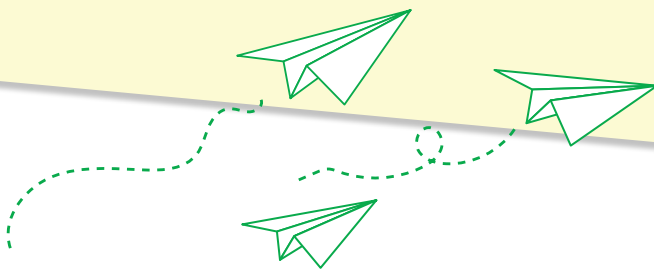
A TRẢ LỜI:

Theo Điều 8 Luật hôn nhân gia đình 2014 quy định về điều kiện kết hôn trong đó có quy định về độ tuổi được kết hôn đối với nữ là từ đủ 18 tuổi trở lên (kể từ sinh nhật lần thứ 18), theo đó vợ chồng dưới 18 tuổi không đủ độ tuổi để kết hôn và đăng ký kết hôn. Tuy nhiên, con của người dưới 18 tuổi vẫn có quyền được đăng ký khai sinh theo quy định tại Điều 1 Luật trẻ em 2016 về quyền được khai sinh và có quốc tịch theo quy trình thông thường. Trường hợp muốn ghi tên cha của đứa bé vào trong giấy khai sinh phải làm thủ tục nhận cha con tại cơ quan hộ tịch cấp xã.

CÂU HỎI 16:

Vợ chồng tôi lấy nhau nhưng chưa đăng ký kết hôn, vợ tôi đẻ con xong thì bỏ đi mất tích, để lại con cho tôi. Khi đi làm giấy khai sinh cho con, cán bộ hướng dẫn yêu cầu phải có mẹ mới làm được giấy khai sinh hoặc yêu cầu tôi chứng minh là mẹ bé chưa đăng ký giấy khai sinh cho bé. Tôi thực sự bối rối không biết làm thế nào, nhờ Trang mới cuộc đời hỗ trợ giúp?

"Vợ chồng tôi chưa đăng ký kết hôn bởi cô ấy đã từng lấy chồng, còn chưa làm thủ tục ly hôn thì chồng cô ấy bỏ đi biệt tích. Vợ chồng tôi có 1 cháu trai 3 tuổi nhưng giờ cô ấy cũng bỏ đi đâu không rõ, chúng tôi chưa làm giấy khai sinh cho con. Nay tôi muốn làm giấy khai sinh cho con thì làm thế nào?"

A TRẢ LỜI:

Việc xác minh trẻ đã được đăng ký khai sinh hay chưa thuộc về trách nhiệm của UBND chứ không phải thuộc về trách nhiệm của gia đình.

Trường hợp nam, nữ chung sống với nhau như vợ chồng, không đăng ký kết hôn, sinh con, người con sống cùng với người cha, khi người cha làm thủ tục nhận con mà không liên hệ được với người mẹ thì không cần có ý kiến của người mẹ trong Tờ khai đăng ký nhận cha, mẹ, con.

Nếu có Giấy chứng sinh và giấy tờ tùy thân của người mẹ thì phần khai về người mẹ được ghi theo Giấy chứng sinh và giấy tờ tùy thân của người mẹ. Nếu không có Giấy chứng sinh và giấy tờ tùy thân của người mẹ thì ghi theo thông tin do người cha cung cấp; Người cha chịu trách nhiệm về thông tin do mình cung cấp.

Người cha sẽ cần làm thủ tục nhận con & xác định nhân thân như sau:

- **Điều 13 Thông tư 15/2015/TT-BTP quy định:**

Trường hợp nam, nữ chung sống với nhau như vợ chồng, không đăng ký kết hôn, sinh con, người con sống cùng với người cha, khi người cha làm thủ tục nhận con mà không liên hệ được với người mẹ thì KHÔNG cần có ý kiến của người mẹ trong Tờ khai đăng ký nhận cha, mẹ, con.

- **Điều 11 Thông tư 15/2015/TT-BTP quy định:**

Chứng cứ để chứng minh quan hệ cha, mẹ, con theo quy định tại khoản 1 Điều 25 và khoản 1 Điều 44 của Luật Hộ tịch chỉ cần một trong các giấy tờ, tài liệu sau đây:

1. Văn bản của cơ quan y tế, cơ quan giám định hoặc cơ quan khác có thẩm quyền xác nhận quan hệ cha con. (Tức giấy xét nghiệm ADN)

2. Trường hợp không có giấy xác nhận ADN thì phải có thư từ, phim ảnh, băng, đĩa, đồ dùng, vật dụng khác chứng minh mối quan hệ cha con, và văn bản cam đoan của cha về việc trẻ em là con chung của hai người, có ít nhất hai người thân thích của cha, mẹ làm chứng.

Trẻ không thể tự làm Giấy khai sinh mà người lớn phải làm. Chính vì thế, dù là cha hay là mẹ, hãy làm giấy khai sinh để đảm bảo tương lai của con mình".

CÂU HỎI 17:

Chúng tôi có con với nhau, nhưng vì vài lý do tế nhị, chúng tôi không kết hôn và tôi cũng không có ý định kết hôn. Tuy nhiên, tôi không muốn để trống giấy khai sinh phần "người cha" trên giấy khai sinh của con, bố con tôi cũng đồng ý nhận con, vậy phải làm thế nào để giấy khai sinh có cả tên mẹ và

A TRẢ LỜI:

Trường hợp cha, mẹ không đăng ký kết hôn thì khi đăng ký khai sinh muốn có tên cha trong giấy khai sinh của trẻ thì người cha phải thực hiện thủ tục nhận con. Đây là thủ tục kết hợp đăng ký khai sinh và đăng ký nhận cha, con.

• **Giấy tờ phải nộp** (số lượng 01 bộ)

1. Tờ khai đăng ký khai sinh;
2. Tờ khai đăng ký nhận cha, mẹ, con theo mẫu quy định;
3. Giấy chứng sinh. Trường hợp không có giấy chứng sinh thì nộp văn bản của người làm chứng xác nhận về việc sinh; Nếu không có người làm chứng thì phải có giấy cam đoan về việc sinh; trường hợp khai sinh cho trẻ em bị bỏ rơi phải có biên bản xác nhận việc trẻ bị bỏ rơi do cơ quan có thẩm quyền lập; Trường hợp khai sinh cho trẻ em sinh ra do mang thai hộ phải có văn bản chứng minh việc mang thai hộ theo quy định pháp luật;
4. Chứng cứ chứng minh quan hệ cha, mẹ, con (văn bản của cơ quan y tế, cơ quan giám định hoặc cơ quan, tổ chức khác có thẩm quyền ở trong nước hoặc nước ngoài xác nhận

quan hệ cha con, quan hệ mẹ con; Văn bản cam đoan của cha, mẹ, con về mối quan hệ cha, mẹ, con có ít nhất hai người làm chứng).

• **Giấy tờ phải xuất trình** (số lượng 01 bộ)

1. Giấy tờ tùy thân;

2. Giấy tờ chứng minh nơi cư trú của cha hoặc của mẹ để xác định thẩm quyền đăng ký khai sinh (Điều 15 Thông tư 04/2020/TT-BTP).

• **Thời hạn giải quyết**

Trong thời hạn 03 ngày làm việc kể từ ngày nhận đủ giấy tờ. Trường hợp cần phải xác minh thì thời hạn được kéo dài thêm không quá 05 ngày làm việc.

CÂU HỎI 18:

Tôi có con với một phụ nữ, nhưng không kết hôn. Trong thời gian bạn gái sinh con, tôi phải đi làm ăn xa. Do lâu chưa thấy tôi quay lại, cô ấy tự ái và cắt liên lạc một mình sinh con. Hiện nay tôi và cô ấy kết hôn, tôi muốn bổ sung tên cha vào giấy khai sinh của con thì làm thế nào?

A TRẢ LỜI:

Theo Điều 16 Thông tư 04/2-2-/TT - BTP quy định:

• Trường hợp con do người vợ sinh ra trước thời điểm đăng ký kết hôn, đã được đăng ký khai sinh nhưng không có thông tin về người cha, nay vợ chồng có văn bản thừa nhận là con chung thì không phải làm thủ tục nhận cha, con mà làm

thủ tục bổ sung hộ tịch để ghi bổ sung thông tin về người cha trong Sổ đăng ký khai sinh và Giấy khai sinh của người con.

- Trường hợp con do người vợ sinh ra trước thời điểm đăng ký kết hôn, chưa được đăng ký khai sinh mà khi đăng ký khai sinh, vợ chồng có văn bản thừa nhận là con chung thì thông tin về người cha được ghi ngay vào giấy khai sinh của người con mà không phải làm thủ tục đăng ký nhận cha, con.

CÂU HỎI 19:

Vợ chồng tôi có đưa con gái bỏ nhà đi, thế rồi 1 lần nó về đem theo con nhỏ 2 tuổi bảo là con nó. Nó ở nhà có 2 ngày rồi lại bỏ đi biệt tích. Đến nay cháu ngoại tôi đã 5 tuổi, sắp đi học rồi nhưng con gái vẫn chưa có liên lạc, cháu chưa có giấy khai sinh hay giấy tờ gì, không đi học được. Vợ chồng tôi rất thương cháu nhưng không biết làm thế nào, lại không biết chữ, nhà nghèo, làm thế nào để làm giấy khai sinh cho cháu?

A

TRẢ LỜI:

Trang mới cuộc đời đã hỗ trợ cho một trường hợp tương tự làm giấy khai sinh bằng cách ông bà sẽ xét nghiệm ADN, xét nghiệm huyết thống và tiến hành đăng ký giấy khai sinh cho trẻ theo tiến trình người thân đi đăng ký giấy khai sinh. Trong trường hợp gia đình không có đủ tiền xét nghiệm, gia đình nên cân nhắc làm đơn tường trình, cam đoan chi tiết yêu cầu UBND, Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước hỗ trợ hoặc kêu gọi sự hỗ trợ tài chính của các nhà hảo tâm, các tổ chức xã hội, các công ty xét nghiệm ADN để được hỗ trợ.

CÂU HỎI 20:

Vợ chồng tôi đều không có bất kỳ giấy tờ gì, lao động thô sơ vất vả, nghèo đói chạy ăn từng bữa, giờ có 4 đứa con rồi mà chưa đứa nào có giấy khai sinh và không được đi học. Bố mẹ không có giấy tờ, con cũng không có lại vào vòng luẩn quẩn vất vả của bố mẹ. Vợ chồng tôi phải làm thế nào để đăng ký giấy khai sinh cho con?

A TRẢ LỜI:

Đối với các trường hợp tại thời điểm đi khai sinh cho trẻ, cả cha, mẹ đều không có giấy khai sinh, giấy tờ tùy thân thì trước hết cần xác định lý do cha, mẹ không có giấy khai sinh, giấy tờ tùy thân tại thời điểm đó (đã từng được cấp nhưng bị mất, chưa từng được cấp).

1

Trường hợp 1: Cha, mẹ đã từng được cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp giấy khai sinh, giấy tờ tùy thân nhưng bị mất - Ở trường hợp này, cha mẹ trẻ cần liên hệ các cơ quan có thẩm quyền đã từng cấp để nghị trích lục bản sao/cấp lại bản mới đối với giấy khai sinh/giấy tờ tùy thân đã được cấp nhưng bị mất, sau đó tiến hành việc đăng ký giấy khai sinh cho trẻ thông thường theo quy định của pháp luật.

2

Trường hợp 2: Cha, mẹ chưa từng được cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp giấy khai sinh, giấy tờ tùy thân - Khi cha, mẹ, con đều không có bất kỳ giấy khai sinh, giấy tờ tùy thân thì về mặt pháp lý, họ chưa được nhà nước công nhận sự tồn tại và cũng không có

căn cứ nào để xác định giữa họ có mối quan hệ cha, mẹ, con. Theo đó, cha mẹ cần đi đăng ký giấy khai sinh, sau đó thực hiện việc thủ tục đăng ký giấy khai sinh kết hợp nhận cha, mẹ, con cho trẻ theo quy định tại Điều 15 Thông tư 04/2020/TT-BTP. Tuy nhiên, trên thực tế để các thủ tục cấp mới giấy khai sinh/giấy tờ tùy thân cho cha/mẹ trẻ là điều rất khó. Đối với trường hợp cha mẹ trẻ chưa tìm được cách để tự làm giấy khai sinh cho bản thân, gia đình cần ưu tiên làm thủ tục đăng ký giấy khai sinh cho trẻ trước. Cha mẹ đến UBND cấp xã nơi trẻ cư trú để thực hiện đăng ký giấy khai sinh (Điều 15 Nghị định 123/2015/NĐ-CP).

Thủ tục đăng ký giấy khai sinh cho trẻ trong trường hợp này được thực hiện tương tự như trường hợp đăng ký khai sinh cho trẻ bị bỏ rơi; khai sinh về mẹ trong Sổ hộ tịch ghi rõ "Trẻ chưa xác định được cha, mẹ" (khoản 5 Điều 15 Nghị định 123/2015/NĐ-CP).

Việc đăng ký khai sinh cho người lớn không có bất kỳ giấy tờ nào để sau đó làm giấy khai sinh cho con trên thực tế khá khó, tuy nhiên, gia đình có thể tìm sự trợ giúp của Trung tâm Trợ giúp pháp lý nhà nước các tỉnh/ thành phố, Phòng Hộ Tịch các cấp, các tổ chức xã hội, tổ chức trợ giúp pháp lý để giải quyết. 2 trường hợp dưới đây tại thành phố Hồ Chí Minh là ví dụ:

CÂU HỎI 21:

Bà TTV, sinh năm 1982, cư trú tại quận 12 gồm chồng và 03 người con (sinh năm 1999, 2008 và 2015). Bản thân bà V và chồng đều không có giấy khai sinh, không đăng ký thường trú, không chứng minh nhân dân. Tuy nhiên, trước đây cha mẹ bà có nhà ở phường 8 quận Phú Nhuận, sau đó bán nhà đi cư trú tạm bợ ở nhiều nơi, năm 1982 bà V được sinh ra ở nhà thuê, cha mẹ ở hoàn cảnh kinh tế khó khăn và không làm khai sinh cho bà. Hiện nay, cha mẹ bà V đều đã mất cả. Năm 1993, bà V chung sống với ông B. Ông B có mẹ trước đây thường trú tại Thành phố Hồ Chí Minh, ông B cũng không được làm giấy khai sinh và không có giấy tờ tùy thân. Do đó, vợ chồng bà V không đăng ký kết hôn được, giờ có 3 người con sinh ra cũng không có khai sinh và đăng ký thường trú. Bà V cần được làm giấy khai sinh để có thể đăng ký giấy khai sinh cho 3 người con.

A

TRẢ LỜI:

Bà TTV cùng cán bộ xã hội hỗ trợ đã làm công văn lên Phòng Hộ tịch, Sở tư pháp và đây là trường hợp thực tế đã được Phòng Hộ tịch, Sở Tư pháp thành phố Hồ Chí Minh hỗ trợ.

Để giải quyết việc đăng ký khai sinh cho các thành viên gia đình bà V, Cục Hộ tịch, quốc tịch và chứng thực Bộ Tư pháp đã có Công văn số 829/HTQTCT-HT ngày 14 tháng 8 năm 2017 hướng dẫn như sau:

Để đảm bảo quyền lợi cho người dân, đề nghị Sở Tư pháp chỉ đạo UBND phường Hiệp Thành (nơi gia đình bà V đang thực tế sinh sống) phối hợp với UBND phường 8 (quận Phú Nhuận nơi cha mẹ bà V sinh sống trước năm 1982) và cơ quan công an có thẩm quyền kiểm tra, xác minh các thông tin về nhân thân và quá trình cư trú của gia đình bà V

(có thể trực tiếp xác minh, làm việc với tổ trưởng dân phố, hàng xóm...).

Trên cơ sở kết quả xác minh, nếu bà V và các thành viên trong gia đình chưa đăng ký khai sinh, chưa được cấp giấy tờ tùy thân, hiện chưa được đăng ký tạm trú, đăng ký thường trú, đang sinh sống thực tế tại phường Hiệp Thành thì UBND phường Hiệp Thành tiếp nhận hồ sơ đăng ký khai sinh, sử dụng kết quả xác minh làm căn cứ xác định thông tin đăng ký khai sinh cho bà V và ông B, thông tin nào chưa rõ thì để trống. Sau khi đăng ký khai sinh, cơ quan đăng ký hộ tịch hướng dẫn bà V và ông B thực hiện đăng ký kết hôn và đăng ký khai sinh cho 03 con theo quy định.”.

Đến nay, vợ chồng bà V và các con đã được đăng ký khai sinh theo quy định.

CÂU HỎI 22:

Ông NDT, sinh năm 1972, cư trú tại phường Bình Hưng Hòa A, quận Bình Tân, không có giấy tờ gì và muốn làm giấy khai sinh cho con.

Theo trình bày của ông T, năm 1982 cha ông T mất, mẹ bỏ đi, bản thân tự mưu sinh, sau đó ông T gặp bà ĐTL, sinh năm 1956 nhận làm con nuôi và cư mang đưa về sinh sống tại nhà số xxx/xx Hậu Giang, Phường 12, Quận 6, Thành phố Hồ Chí Minh. Năm 2009, ông T theo bà L chuyển về cư trú tại số xx đường số xxx, Khu phố 10, phường Bình Hưng Hòa A, quận Bình Tân, Thành phố Hồ Chí Minh cho đến nay. Ông T chưa làm Giấy khai sinh và không có bất kỳ giấy tờ tùy thân nào nên chưa thể làm đăng ký khai sinh cho con của ông.

A TRẢ LỜI:

Về trường hợp này, để giải quyết việc đăng ký khai sinh cho ông T., Sở Tư pháp đã có Công văn số 1108/STP-HT ngày 01 tháng 3 năm 2019 hướng dẫn như sau:

“Đề nghị Phòng Tư pháp quận Bình Tân chỉ đạo Ủy ban nhân dân phường Bình Hưng Hòa A (nơi ông T đang cư trú) phối hợp với Ủy ban nhân dân Phường 12, Quận 6 và cơ quan công an địa phương kiểm tra, xác minh các thông tin về nhân thân, quá trình cư trú của ông Tuấn (có thể trực tiếp xác minh, làm việc với Tổ trưởng dân phố, hàng xóm). Trên cơ sở kết quả xác minh, nếu người yêu cầu chưa được đăng ký khai sinh, chưa được cấp giấy tờ tùy thân, hiện tại chưa được đăng ký thường trú, đăng ký tạm trú và đang sinh sống thực tế tại địa phương thì Ủy ban nhân dân phường Bình Hưng Hòa A tiếp nhận hồ sơ đăng ký khai sinh, sử dụng kết quả xác minh làm căn cứ xác định thông tin đăng ký khai sinh cho người yêu cầu, thông tin nào chưa rõ thì để trống.”.

Đến nay ông T đã được phường Bình Hưng Hòa A đăng ký khai sinh, đã được đăng ký thường trú vào nhà bà L và cấp căn cước công dân.”

PHẦN 3: TRƯỜNG HỢP ĐIỂN HÌNH

1. CÂU CHUYỆN GIA ĐÌNH CHỊ L.T.N.T

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: Tháng 9/2020

Hoàn cảnh

Gia đình chị N.T có 6 đứa con, gia đình tổng cộng 8 nhân khẩu cùng sống trong một căn nhà chưa đầy 15m². Chị NT làm nghề bán đồ ăn vặt, còn chồng chị phụ quán ăn. Thu nhập vốn dĩ đã thất thường, thời gian dịch COVID 19 và giãn cách xã hội càng làm cuộc sống mưu sinh trở nên bấp bênh.

Hai con đầu của chị N.T đã được đi học, tuy nhiên, 4 em còn lại vẫn chưa có giấy khai sinh. Trong đó có em M.A (8 tuổi) và em Ng.A (6 tuổi) vì những vấn đề liên quan đến giấy khai sinh nên vẫn chưa thể đến trường. Riêng em M.A đã có giấy khai sinh từ lúc sinh ra nhưng vì chưa thể nhập hộ khẩu và thất lạc giấy khai sinh bản gốc, nên em không thể làm thủ tục nhập học ở các trường công lập. Gia đình cũng đã tìm cách cho con vào các trường tình thương nhưng vẫn đành bất lực.

Chính từ nỗi day dứt đó, đến khi bé Ng.A được 6 tuổi, chị N.T không ít lần lo lắng rằng con sẽ lại giống anh trai M.A, không thể đến trường đi học như bao đứa trẻ đồng trang lứa. Hai vợ chồng lại ngược xuôi tìm cách để con có kịp vào học lớp 1. Tuy nhiên vòng lẩn lẩn của việc chưa hiểu rõ cách thực hiện

Giấy khai sinh & cuộc sống mưu sinh bộn bề khiến cho đến khi may mắn gặp được Dự án Trang mới cuộc đời, Ng.A đã bị trễ thời gian nhập học gần 1 tháng.

Tiến trình hỗ trợ của dự án Trang mới cuộc đời

Sau khi tiếp nhận ca, từ yêu cầu hỗ trợ và chuyển gửi từ tổ chức xã hội thuộc nhóm nòng cốt TMCD, MSD đã tiến hành thẩm định thông tin hồ sơ và chuyển gửi cho Công ty Luật hỗ trợ xử lý. Cụ thể trường hợp gia đình chị N.T có hồ sơ như sau:

- Mẹ: đã mất CMND bản gốc, tuy nhiên có bản photocopy.
 - Có Sổ Hộ khẩu.
 - Các con có Giấy chứng sinh nhưng hiện tại đã mất, tuy nhiên còn giữ lại mã số cấp giấy chứng sinh tại BV G.Đ.
- Hướng giải quyết: Liên hệ Bệnh viện G.Đ để trích lục lại Giấy chứng sinh. Liên hệ UBND để làm thủ tục nhận mẹ cho con và làm Giấy chứng sinh (nếu được dùng CMND bản photocopy thì không cần bản chính). Nếu cần bản gốc thì có thể tiến hành báo mất để được cấp lại CMND.
- Bước 1: Luật sư đến thăm gia đình, xác minh thông tin trường hợp, trao đổi và tư vấn cho chị NT về hướng giải quyết.
 - Bước 2: Luật sư đã hướng dẫn và cùng chị NT đến làm việc tại Bệnh viện G.Đ đề nghị cấp lại giấy chứng sinh cho 4 bé. Bệnh viện yêu cầu gia đình chuẩn bị: (1) Mẫu đề nghị cấp giấy chứng sinh lần 2; (2) Xác nhận của UBND phường về việc chưa làm giấy khai sinh; (3) 3 bản sao CMND của mẹ.
 - Bước 3: Chị N.T cùng luật sư đến Làm việc với UBND phường để Chứng thực chữ ký Đơn đề nghị Cấp lại Giấy chứng sinh cho 04 trẻ; chuẩn bị các tờ khai bổ sung hồ sơ theo yêu cầu để nộp lên Bệnh viện G.Đ xin cấp lại giấy chứng sinh.
 - Bước 4: Sau khi có giấy chứng sinh, luật sư hỗ trợ gia đình chuẩn bị đầy đủ hồ sơ, nộp lên phòng hộ tịch phường xin cấp giấy khai sinh cho 4 bé.

Dẫu biết rằng chậm hơn vài năm học sẽ khiến con đường đến trường & chạm tay đến ước mơ con chữ của các em sẽ trở nên

gian nan & khó khăn hơn. Thế nhưng niềm vui lớn nhất đối với gia đình chị NT và những người đồng hành cùng Dự án đó chính là khi chúng tôi biết rằng: Kể từ đây- Ng. Anh & M.Anh đã có thể chính thức được định danh trên giấy tờ hợp pháp, các em đang bước những bước đầu tiên trên hành trình tiệm cận con chữ.

Song song với đó, nỗi lo cũng nhẹ gánh phần nào khi hai đứa em nhỏ nhất nhà - T.Anh & Đ.Anh cũng đã có giấy khai sinh, những cơn ốm đau bất thường từ nay đã có chính sách hỗ trợ khám chữa bệnh miễn phí cho trẻ dưới 6 tuổi (Theo Nghị định 146/2018/NĐ-CP).

Không đơn thuần chỉ là một tờ giấy, tấm giấy khai sinh đã thực sự mở ra những trang mới tươi sáng hơn trong cuộc đời của 4 anh em M.Anh, Ng.Anh, T.Anh & Đ.Anh. Chị NT- mẹ của 4 đứa trẻ vừa được hỗ trợ thực hiện giấy khai sinh thuộc khuôn khổ Dự án Trang mới cuộc đời xúc động chia sẻ: “Mừng lắm cô chú ơi, không còn từ nào để diễn tả niềm vui của em khi biết mấy đứa nhỏ cuối cùng rồi cũng có thể đi học, đến trường & biết chữ như bao đứa trẻ khác”.

2. CÂU CHUYỆN CỦA EM N.L.P

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: Tháng 1/2020

Hoàn cảnh

Mẹ bỏ rơi từ khi mới sinh ra, N.L.P lớn lên trong tình yêu thương của ông bà ngoại. Ngày bỏ đi, mẹ P. không để lại gì cho em, dù chỉ là một cái tên. Tân tảo sớm hôm, ông bà P. phải bươn chải làm không biết bao nhiêu nghề để đủ miếng ăn, cái mặc cho cả ba người, đặc biệt là P. - đứa trẻ bé bỏng vẫn còn khát sữa mẹ.

P. lớn lên trong tình yêu thương của ông bà, có đôi lúc, thấy gia cảnh quá khó khăn, nhiều người ngỏ ý muốn xin P. về nuôi, nhưng ông bà ngoại nhất quyết gồng gánh nuôi cháu nên người. Ông bà ngoại lớn tuổi không thể làm công việc nặng nhọc nên chỉ làm bốc tởm thuê. Đã lên 6 tuổi nhưng vì không có giấy khai sinh, P. vẫn không thể đi học như các bạn. Suốt ngày, P. chỉ quanh quẩn trong gian trọ chật hẹp ấy, trở thành người bầu bạn cùng ông ngoại, bà ngoại.

Cuối năm 2019, hành trình khởi đầu ước mơ của Phong bắt đầu được phác họa những nét đầu tiên. Gia đình Phong được kết nối với cô Dung - một thành viên của Nhóm Trang mới cuộc đời, từ đó nhận được sự giúp đỡ để có được tấm giấy khai sinh.

Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc đời

Qua thăm hỏi và trao đổi với gia đình, cán bộ trợ giúp pháp lý và nhóm đã tóm tắt thông tin hoàn cảnh như sau:

- Em P. không có giấy chứng sinh
- Ông bà có giấy tờ tùy thân

Các luật sư và nhóm Trang mới cuộc đời đã tiến hành hỗ trợ em P. theo các bước:

Bước 1: Xin cấp lại giấy chứng sinh từ bệnh viện

Bước 2: Xét nghiệm huyết thống để ông có thể đăng kí cấp giấy khai sinh cho em P.

Bước 3: Đăng kí khai sinh tại UBND phường sau khi có đủ giấy tờ cần thiết

Ròng rã bao nhiêu năm tháng qua, cuối cùng ông bà Ngoại Phong

cũng được cầm trên tay tấm giấy khai sinh của em. Bà Ngoại nghẹn ngào : "Từ ngày có giấy khai sinh, cô mừng quá trời mừng luôn. Mừng mà không thể nào tả hết được".

Hơn ai hết, là những người đồng hành cùng Dự án, chúng tôi thấu hiểu được niềm hạnh phúc của những người cha, người mẹ, người ông, người bà & những ai đã chinh qua những ngày tháng long đong đi tìm cho đứa trẻ của mình một danh phận chính thức giữa cuộc đời này.

3. CÂU CHUYỆN EM N.H.T.V

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: Tháng 10/2019

Hoàn cảnh

Vừa sinh ra, mẹ đã bỏ đi, không kịp làm giấy khai sinh, T.V lớn lên cùng ba và bà nội. Ba của em làm nghề sửa xe đạp, ai có xe hỏng hóc giữa đường thì gọi, hộp dụng cụ sửa xe cũ kĩ đã trở thành thứ đồ nghề duy nhất để nuôi sống cả gia đình. Ba T.V cũng từng cố gắng làm giấy khai sinh cho con, nhưng thiếu những giấy tờ cần thiết, không chứng minh được mối quan hệ ruột thịt với chính con gái mình khi mẹ đã bỏ đi, lại không thể đủ tiền làm xét nghiệm ADN, cũng không biết các cách chứng minh nhân thân nào khác, việc làm giấy khai sinh của T.V cứ lùi lại.

Cuộc sống mưu sinh với mức thu nhập bấp bênh đã khiến gia đình em trở nên khốn cùng mỗi khi đứa trẻ con ốm đau bất chợt mà không có Thẻ bảo hiểm y tế. Đỉnh điểm là vào tháng 10/2019, T.V đang chạy chơi trước ngõ nhà thì bị một chiếc xe máy va phải rồi bỏ chạy mất. Cú va chạm mạnh khiến một đứa trẻ 5 tuổi bị chấn thương nghiêm trọng xương cánh tay trái và bả vai. Vì không có giấy khai sinh, T.V chưa có thẻ bảo hiểm và được hỗ trợ chi trả chi phí chữa bệnh, và bà nội T.V phải đi cầu cứu khắp nơi để tìm kiếm sự trợ giúp.

Thời gian trước đó ba của T.V đã nộp hồ sơ xin làm giấy khai sinh cho em tại Trung Tâm Trợ Giúp Pháp Lý TPHCM và được Trung tâm liên hệ với Dự án Trang mới cuộc đời để được hỗ trợ. Ngay thời điểm khó khăn nhất, ba của T.V đã gọi điện nhờ đến sự hỗ trợ của Luật sư H.T.Đ - thành viên nhóm Trang mới cuộc đời.

Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc đời

Trường hợp của N.H.T.V được tóm tắt như sau:

- Em T.V không có giấy chứng sinh
- Bố có giấy tờ tùy thân nhưng không chứng minh được quan hệ huyết thống do mẹ đã bỏ đi.

Các bước hỗ trợ:

- Bước 1: đề nghị bệnh viện nơi em T.V được sinh ra cấp lại giấy

chứng sinh

- Bước 2: Xét nghiệm huyết thống cho T.V và bố
- Bước 3: Đăng kí khai sinh sau khi có đầy đủ giấy tờ thủ tục cần thiết

Ngay sau khi có giấy Khai sinh, T.V được hỗ trợ để cấp Thẻ bảo hiểm Y tế, chi phí khám chữa bệnh của gia đình đã nhẹ gánh đi phần nào. Bà T.V cũng rất vui mừng rất nước mắt “Có giấy khai sinh rồi, năm sau T.V có thể đi học”

TV chỉ là một trong rất nhiều em nhỏ được làm giấy khai sinh trong suốt hành trình Trang mới cuộc đời. Còn rất nhiều em nhỏ đến tuổi đi học nhưng vẫn không thể đến trường chỉ vì thiếu giấy Khai sinh, điều đó cũng đồng nghĩa rằng cánh cửa đến tương lai của các em đang ngày càng đóng hẹp lại một chút. Trang mới cuộc đời mong muốn được trao cho các em cơ hội được định danh, không còn vô hình trong xã hội, được hưởng quyền có giấy khai sinh và hưởng các quyền lợi khác được quy định trong pháp luật, Luật trẻ em và Công ước quốc tế về Quyền trẻ em.

4. CÂU CHUYỆN EM N.K.H.N

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: Tháng 11/2020

Hoàn cảnh

N.K.H.N năm nay đã 6 tuổi, thế nhưng 6 năm qua em vẫn chưa thể thực hiện giấy khai sinh & chưa hề có cho riêng mình một cái tên chính thức. Mẹ của H.N là người dân tộc Khơ me, di dân từ Sóc Trăng lên TPHCM đã 20 năm, giấy tờ tùy thân của mẹ em cũng thất lạc Ba của HN – người đàn ông đã gần 50 tuổi, đôi mắt mờ dần vì chứng bệnh viêm giác mạc. Hai vợ chồng mưu sinh bằng nghề nhặt ve chai, phương tiện sinh kế duy nhất của cả gia đình là chiếc xe ba gác cũ kĩ.

Suốt những năm tháng kể từ khi H.N sinh ra, ba & mẹ em chưa bao giờ ngừng nỗ lực để đi tìm cho con tấm giấy khai sinh, một cái tên chính thức. Ai chỉ nơi nào, ba của em lại cầm giấy tờ lặn lội đến từng nơi, với niềm tin rằng : bé Muội (tên ở nhà của H.N) nhất định sẽ được đi học & có một tương lai tươi sáng hơn.

Mãi đến gần cuối năm 2020 – khi H.N được đi học Tiểu học tại một trường tình thương gần nhà, được sự hướng dẫn và kết nối của các Sơ, gia đình em biết đến Dự án Trang mới cuộc đời.

Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc đời

Trường hợp của bé H.N: có giấy chứng sinh nhưng không làm được Giấy khai sinh vì mẹ bé không có bất cứ giấy tờ tùy thân nào. Trên Giấy chứng sinh có tên của người mẹ nên không thể đăng ký khai sinh chỉ có tên cha.

Các bước thực hiện:

- Bước 1: Liên hệ UBND phường để xác minh thường trú/tạm trú cho bố mẹ H.N*
- Bước 2: Xét nghiệm huyết thống cha con cho H.N và bố*
- Bước 3: Liên hệ UBND quận để thực hiện thủ tục nhận cha con và thủ tục đăng ký khai sinh cho bé H.N*

Sau hơn 2 tháng hỗ trợ, đầu tháng 11.2020, H.N đã chính thức có giấy khai sinh. Tấm giấy khai sinh và cái tên mới đã mở ra tương lai hứa hẹn tươi sáng hơn với “bé Muội” sau 6 năm vô danh. H.N

nói: “Sau này khi con lớn lên, con muốn đi học để trở thành luật sư, giúp cho những em bé từng không có giấy khai sinh như con được đến trường, giống như các cô chú của Dự án Trang mới cuộc đời đã giúp đỡ gia đình con”.

5. CÂU CHUYỆN 2 ANH EM N.V.T VÀ N.Q.M

Thời điểm hoàn thành GKS: Tháng 8/2020

Hoàn cảnh

N.V.T năm nay đã 11 tuổi, học lớp 3 cùng với em trai N.Q.M 9 tuổi của mình tại trường tình thương Thiên Ân. Suốt hơn mười năm trời hai đứa trẻ không có giấy khai sinh, cả gia đình cùng sống trong một căn nhà trọ chật hẹp, ẩm thấp và tối tăm gần Kênh Nước Đen. Gia đình khó khăn, vừa vất vả lo mưu sinh, lại thay chỗ ở nhiều nên chưa làm giấy tờ cho con. Khi chưa có giấy khai sinh, mỗi lần 2 anh em ốm đau, gia đình chỉ biết cầm một ít tiền mặt ra Tiệm thuốc Tây mà không dám đưa con đi bệnh viện vì

vừa không có giấy tờ, lại không có bảo hiểm y tế. Chưa kể đến việc sau khi học hết lớp 5, các em sẽ không thể tiếp tục đi học nếu thiếu đi tấm giấy khai sinh.

Nhờ sự giúp đỡ và giới thiệu của các sơ tại trường học, gia đình các em đã gặp được dự án Trang mới cuộc đời.

Ròng rã suốt gần 1 năm kể từ khi tiếp nhận hồ sơ, với sự nỗ lực của Dự án Trang mới cuộc đời, cuối cùng V.T và Q.M cũng có được tấm giấy khai sinh mang tên mình. Những chương mới đầu tiên chính thức được mở ra, cơ hội bước đi trên con đường xây dựng tương lai tươi sáng đúng như cái tên của hai em đã dần được đặt những viên gạch đầu tiên.

6. CÂU CHUYỆN EM N.C.N.A

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: Tháng 12/2020

Hoàn cảnh

Lên 5 tuổi, em N.C.N.A vẫn chưa từng được đi học, đến trường như các bạn vì chưa có giấy khai sinh. Điều này bắt nguồn từ việc mẹ của em – Chị C.T.H.N không có giấy khai sinh hay bất cứ giấy tờ tùy thân nào. Cha mất từ nhỏ, mẹ đi bước nữa, chị H.N theo bà ngoại di cư nhiều nơi, bà ngoại không biết cách làm giấy khai sinh, chị H.N chỉ học hết lớp 3, chỉ biết viết tên của chính mình. Khi lớn lên, chị đi phụ bán hàng lật vặt, và vì không có giấy tờ tùy thân, chị và chồng – cha bé N.A không thể đăng kí kết hôn.

Chị H.N từng bật khóc khi kể lại: “Bản thân tôi không có giấy tờ gì cả, rất thấm thía các khó khăn của một người không có giấy khai sinh, không có giấy tờ gì. Tôi rất mong muốn con gái không phải như vậy nhưng 6 năm trời không biết cách làm thế nào để giúp bản thân mình, giúp con.”

Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc :

Nhóm trợ giúp đã tóm lược trường hợp của em N.A như sau:

- Em N.C.N.A đã có giấy chứng sinh
- Mẹ em N.A không có giấy khai sinh, chứng minh nhân dân
- Cha có CMND, hộ khẩu thường trú
- Cha mẹ không đăng kí kết hôn

Các bước thực hiện:

- Bước 1: Thực hiện xét nghiệm ADN để xác định mối quan hệ cha con
- Bước 2: Nộp hồ sơ đăng kí khai sinh vào UBND phường bao gồm CMND, sổ hộ khẩu của cha, kết quả xét nghiệm ADN
- Bước 3: Dự án cũng đồng thời hỗ trợ chị C.T.H.N làm giấy khai sinh và CMND

Đến đầu tháng 12, cả chị H.N và bé N.A đều đã có giấy tờ tùy thân, bé N.A đã bắt đầu đi học mẫu giáo tại trường công lập và sẽ được chuyển tiếp lên trường tiểu học công lập khi đủ 6 tuổi. “Tôi thực sự chỉ biết nói lời cảm ơn sâu sắc” – Chị H.N xúc động chia sẻ.

7. CÂU CHUYỆN EM N.H.S.T VÀ N.G.H

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: Tháng 11/2020

Hoàn cảnh

N.H.S.T là cô bé sinh ra và lớn lên mà không có vòng tay yêu thương của cha mẹ. Cha mẹ em đã bỏ đi từ khi em còn nhỏ, S.T được bà ngoại nuôi dưỡng và chăm sóc. Thế nhưng bà ngoại lại không chú ý đến việc làm giấy khai sinh cho em. S.T được các sơ giúp đỡ đi học tại một trường tình thương, nhưng em đã thôi học và kết hôn, sinh con khi chưa tròn 18 tuổi, không có giấy tờ tùy thân và đăng kí kết hôn. Vì vậy con của em – bé N.G.H cũng không thể làm giấy khai sinh.

Tiến trình hỗ trợ của dự án Trang mới cuộc đời:

Sau khi biết đến hoàn cảnh của S.T, dự án Trang mới cuộc đời quyết định hỗ trợ cả 2 mẹ con em làm giấy khai sinh. Trường hợp của 2 mẹ con được tóm tắt như sau:

- Với N.H.S.T: không có giấy chứng sinh do nhà hộ sinh đã giải thể và người chứng sinh cũng đã mất, không có hộ khẩu, cha mẹ S.T có đầy đủ giấy tờ tùy thân và hộ khẩu nhưng không đăng kí kết hôn và đều đã bỏ đi
- Với N.G.H: bố mẹ không có giấy tờ tùy thân, không có hộ khẩu và đăng kí kết hôn

Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc:

- Bước 1: Bà ngoại S.T làm bản tường trình về gia cảnh để đăng kí khai sinh cho S.T tại UBND phường
- Bước 2: Liên hệ Trường tình thương T.S.N nơi S.T để hỏi thông tin và xin bản sao học bạ của S.T
- Bước 3: UBND Phường làm Văn bản xác minh với trưởng khu phố về việc S.T thực tế có sinh sống tại đó
- Bước 4: Đăng kí khai sinh và làm CMND cho S.T sau khi hoàn thiện giấy tờ theo yêu cầu
- Bước 5: Đăng kí khai sinh cho bé G.H sau khi S.T được cấp giấy khai sinh và CMND

8. CÂU CHUYỆN EM Q.M.T VÀ Q.T.B.N

Thời điểm hoàn tất giấy khai sinh: tháng 10.2020

Hoàn cảnh

Q.M.T (nam, 10 tuổi) và em gái Q.T.B.N (nữ, 8 tuổi) sống cùng với bà cố tại quận 8 TP.Hồ Chí Minh. Cha bỏ đi từ khi các em còn nhỏ, mẹ đi tù, hai anh em được bà cố tuổi đã cao, sức khỏe yếu nuôi nấng. Không có giấy khai sinh, không đăng kí hộ khẩu, hai em không thể đi học, không có người chăm sóc, hàng ngày đi theo bà cố lượm ve chai trên đường phố.

Tiến trình hỗ trợ của dự án Trang mới cuộc đời

Thông qua cán bộ của các tổ chức xã hội, các em gặp được dự án Trang mới cuộc đời. Các cán bộ trợ giúp và luật sư đã tìm hiểu hoàn cảnh của hai em như sau:

- Cha mẹ không đăng kí kết hôn, cha bỏ đi không rõ thông tin, mẹ đi tù mới được thả

được quan hệ

- Em M.T không có giấy chứng sinh

Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc:

- Bước 1: Làm tường trình xin đăng kí khai sinh tại UBND phường để được hướng dẫn các giấy tờ cần thiết

- Bước 2: Sau khi mẹ M.T ra tù tiến hành làm xét nghiệm ADN chứng thực quan hệ mẹ con

- Bước 3: Đăng kí khai sinh cho M.T và B.N

Đến tháng 10.2020, cả 2 em M.T và B.N đều đã có giấy khai sinh. Do đã quá thời hạn nhập học nên tạm thời các em đang học trường tình thương. Các cán bộ xã hội dự kiến sẽ tiếp tục hỗ trợ để 2 em có thể nhập học tại trường công vào năm học tiếp theo.

9. CÂU CHUYỆN 4 NGƯỜI CON CỦA ANH P.T.T

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: tháng 11/2020

Hoàn cảnh:

Ngậm ngùi nhìn 4 đứa con đã đến tuổi đi học nhưng lại không thể đến trường chỉ vì chưa có giấy khai sinh – Đó có lẽ là câu mô tả vắn tắt để nói lên nỗi lòng của vợ chồng anh Phan TT & chị Vương TNT khi cả 4 đứa con của hai anh chị đều đang sống trong cảnh không có giấy tờ tùy thân.

Cả gia đình 6 người cùng sống trong một căn nhà trọ chật chội tại Huyện Bình Chánh. Chị V.N.T và anh P.T.T sống với nhau gần 5 năm mà vẫn chưa đăng kí kết hôn, cả 4 đứa trẻ (em lớn nhất – P.T.K đã 13 tuổi & em nhỏ nhất P.A.T: 5 tuổi) vẫn chưa có giấy khai sinh... mặc dù 4 anh em đã, đang và sắp đến tuổi đi học. Anh N.T là trụ cột kinh tế của gia đình đang làm nghề phụ hồ, còn vợ anh – chị N.T thì bán vé số để trang trải cuộc sống. Đứa con lớn nhất của 2 anh chị - em T.K không được đi học, mới chỉ 13 tuổi nhưng em lại đang phải làm công việc phụ bưng bê dọn dẹp ở quán ăn từ 12h trưa đến khuya để phụ giúp ba mẹ kiếm thêm tiền nuôi nấng các em.

Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc

Ngay khi biết đến hoàn cảnh gia đình anh T, Dự án Trang mới cuộc đời đã tiến hành gặp gỡ thăm hỏi gia đình. Qua trao đổi, hồ sơ của gia đình được tóm tắt như sau:

- Các con đều có giấy chứng sinh tại bệnh viện
- Mẹ có giấy tờ tùy thân nhưng do trước đây sống trên ghe, có lần nước dâng lên cao, ghe chìm, toàn bộ giấy tờ tùy thân bị mất, không có căn cứ xin cấp lại.
- Cha có giấy tờ tùy thân
- Cha mẹ không đăng kí kết hôn

Hướng giải quyết: Đăng kí giấy khai sinh theo hướng nhận con cho cha.

- Bước 1: Đề nghị công an xã cấp giấy xác nhận cư trú

- Bước 2: Nộp giấy tờ đăng kí khai sinh theo tên cha

Đến cuối tháng 11.2020, cả 4 em đều đã có giấy khai sinh, các cán bộ xã hội dự kiến sẽ đăng kí hộ khẩu tại khu vực sinh sống của gia đình để các em có thể đi học tại trường công lập gần nhà vào năm 2021.

10. CÂU CHUYỆN EM V.T.T

Thời điểm hoàn thành giấy khai sinh: tháng 11/2020

Hoàn cảnh:

Trong kí ức của T, hình ảnh cha mẹ rất nhạt nhoà. Em từng có cha, có mẹ, nhưng cha mẹ em đã lần lượt qua đời vì căn bệnh thế kỉ HIV/AIDS. Khi cha mẹ qua đời, căn nhà phải bán đi, 3 chị em T theo ông bà nội lang thang khắp nơi trên đường phố TP.Hồ Chí Minh. Ông nội năm nay đã gần 80 tuổi, ông làm rất nhiều nghề: lượm ve chai, bán vé số, bán nước dạo, làm bảo vệ giữ xe, ... để nuôi 3 chị em. Bà nội đã yếu, đi lại khó khăn nên không thể làm gì.

Dù đã 15 tuổi, nhưng T và các em chưa từng được đi học, thi thoảng ông bà nội có mang về tập vở, cây bút để chỉ chữ cho mấy chị em. Ngoài hoàn cảnh khó khăn, nguyên nhân lớn nhất là T chưa có giấy khai sinh. Ông nội kể lại rằng, năm đó sau khi sinh T

không có giấy khai sinh, không được đi học và có việc làm ổn định, sẽ chẳng có cơ may nào để các cháu ông thay đổi số phận. May mắn thay, ông nội được nhận làm việc tại một cơ sở bảo trợ xã hội và được giới thiệu đến dự án Trang mới cuộc đời. Ông đã lập tức gặp cán bộ phụ trách, trình bày mong muốn cho cháu gái mình được làm giấy khai sinh, có chứng minh nhân dân, hộ khẩu để được là “một công dân đàng hoàng”.

Sau khi nhận hồ sơ của T, Dự án đã chuyển tới Trung tâm trợ giúp pháp lý. Trung tâm đã đề nghị ông nội em T cung cấp các giấy tờ chứng minh nhân thân: hộ khẩu, chứng minh nhân dân kèm theo đơn đề nghị hỗ trợ pháp lý theo thủ tục nhà nước.

Tuy nhiên, khi cán bộ trợ giúp đến làm việc tại bệnh viện nơi sinh em T thì được biết thông tin: theo quy định của Bộ Y tế, hồ sơ bệnh nhân chỉ được lưu trữ 10 năm, như vậy việc trích lục giấy chứng sinh không thể thực hiện vì đã quá thời hạn.

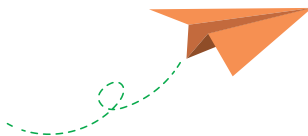
Tiến trình hỗ trợ của Dự án Trang mới cuộc

Trung tâm trợ giúp pháp lý đã hướng dẫn ông nội thực hiện các thủ tục:

- Bước 1: Ông nội T viết tờ tường trình cam đoan về những thông tin ông đã cung cấp để thay thế cho giấy chứng sinh.
- Bước 2: Liên hệ với UBND xã nơi gia đình thực tế đang sinh sống để xác nhận chữ kí của ông nội.
- Bước 3: Sau khi xác định được mẹ T đã mất, thẩm quyền đăng kí khai sinh sẽ là nơi thực tế T và gia đình đang sống. Đúng theo luật định, UBND xã đã chấp nhận làm giấy đăng kí khai sinh cho em T. Sau khi có giấy khai sinh, ông nội cũng bày tỏ mong muốn được hỗ trợ làm chứng minh nhân dân và hộ khẩu cho cháu. Trung tâm trợ giúp pháp lý đã hỗ trợ em T làm chứng minh nhân dân và nhập hộ khẩu với ông nội.

Qua tiếp xúc và gặp gỡ gia đình, chúng tôi tin rằng việc có giấy khai sinh và CMND sẽ là cơ hội tốt để em T có thể đi học nghề, có công việc ổn định, phần nào san sẻ gánh nặng với ông nội đã lớn tuổi của mình.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hiến pháp năm 2013.
2. Bộ luật Dân sự năm 2015.
3. Luật Cư trú năm 2006 (sửa đổi, bổ sung năm 2013).
4. Luật Căn cước công dân năm 2014.
5. Luật Hộ tịch năm 2014.
6. Luật Trẻ em năm 2016.
7. Nghị định số 123/2015/NĐ-CP ngày 15/11/2015 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Hộ tịch.
8. Nghị định số 137/2015/NĐ-CP ngày 31/12/2015 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Căn cước công dân.
9. Nghị định số 31/2014/NĐ-CP ngày 18/4/2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Cư trú.
10. Thông tư số 04/2020/TT-BTP ngày 28/5/2020 của Bộ Tư pháp quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Hộ tịch và Nghị định số 123/2015/NĐ-CP ngày 15/11/2015 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Hộ tịch.
11. Thông tư 17/2012/TT-BYT ngày 24/10/2012 của Bộ Y tế quy định cấp và sử dụng giấy chứng sinh.
12. Thông tư 27/2019/TT-BYT ngày 27/9/2019 của Bộ Y tế sửa đổi một số điều Thông tư số 17/2012/TT-BYT ngày 24/10/2012 của Bộ Trưởng Bộ Y tế quy định cấp và sử dụng giấy chứng sinh.

1. Giới thiệu dự án

Dự án “Trang mới cuộc đời (A new life page)” - Dự án Thúc đẩy quyền được khai sinh cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn tại thành phố Hồ Chí Minh được thực hiện bởi Viện Nghiên cứu quản lý phát triển bền vững (MSD) phối hợp với Sở Tư pháp TP.Hồ Chí Minh, Trung tâm Trợ giúp Pháp lý TP.Hồ Chí Minh và nhóm Trang mới cuộc đời từ năm 2014.

Các kết quả dự kiến của Dự án “Trang mới cuộc đời” bao gồm: (1) Hỗ trợ làm giấy khai sinh cho trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt tại thành phố Hồ Chí Minh; (2) Truyền thông nâng cao nhận thức cộng đồng và kết nối các nguồn lực để hỗ trợ làm giấy khai sinh cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn; (3) Vận động và kiến nghị sửa đổi chính sách và quy trình tư pháp thân thiện hỗ trợ thực hiện quyền được khai sinh cho mọi trẻ em;

2. Về Viện Nghiên cứu Quản lý Phát triển bền vững (MSD)

Là một tổ chức phi chính phủ Việt Nam, MSD nỗ lực hành động vì một môi trường phát triển thuận lợi cho sự phát triển của khối các tổ chức xã hội và thúc đẩy việc thực hiện quyền của các nhóm cộng đồng bị lề hoá và dễ bị tổn thương, đặc biệt là nhóm trẻ em, thanh niên, phụ nữ và người khuyết tật.

Chương trình Gia đình Việt của MSD tập trung vào các nỗ lực hỗ trợ quyền của trẻ em và gia đình về Giáo dục Quyền trẻ em, Quản trị quyền trẻ em, Giáo dục công dân toàn cầu, Công dân số, đại sứ bảo vệ môi trường Bảo vệ trẻ em khỏi bạo lực, xâm hại, Thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em và thanh niên, v.v

Thông tin liên hệ:

Viện Nghiên cứu Quản lý Phát triển bền vững

Địa chỉ: Tầng 6, 15 Yên Lãng, phường Trung Liệt, quận Đống Đa, Hà Nội

Điện thoại: 024 62769056

Email: contact@msdvietnam.org

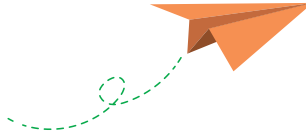
Website MSD: <http://msdvietnam.org>

Fanpage MSD: <https://www.facebook.com/www.msdvietnam.org>

Website dự án Trang mới cuộc đời: <https://newlifepage.org.vn/>

Fanpage dự án Trang mới cuộc đời: <https://www.facebook.com/Duan-trangmoicuocdoi>

Đồng hành và hỗ trợ dự án Trang mới cuộc đời

Đóng góp trực tiếp vào Tài khoản của Viện Nghiên cứu Quản lý Phát triển bền vững

Tên tài khoản: Viện Nghiên cứu Quản lý Phát triển bền vững

Số tài khoản: 19034432686038

Ngân hàng: Techcombank, Chi nhánh Huỳnh Thúc Kháng, Đống Đa, Hà Nội

Nội dung: Tên người ủng hộ - Trao em TMCĐ

Đóng góp thông qua các nền tảng gây quỹ của MSD:

- Kindmate(VND): <https://kindmate.net/project/1431/trao-em-trang-moi-cuoc-doi>
- Give Asia (USD): <https://msdvietnam.give.asia/campaign/new-life-page-for-invisible-children-vietnam#/>
- Global Giving (USD): <https://www.globalgiving.org/projects/a-new-life-page-street-children/>

Thành viên nòng cốt nhóm Trang mới cuộc đời

- **Viện Nghiên cứu Quản lý Phát triển bền vững (MSD)**

Bà Trần Văn Anh – Giám đốc Chương trình MSD

Email: pro.director@msdvietnam.org – Điện thoại: 024 62769056

- **Chi hội Bảo trợ trẻ em Hóc Môn (Ceporer Hóc Môn)**

Bà Hồng Tô Huệ Lan

Email: ceporer.hocmon@gmail.com - Điện thoại: 0949382368

Địa chỉ: 41/1D Trần Văn Mười, Ấp 2, Xuân Thới Đông, Hóc Môn, TP, Hồ Chí Minh

- **Tổ chức Tình nguyện Y Tâm**

Bà Đào Thị Minh Lệ

Email: thuynguyet72@gmail.com – Điện thoại: 0985674772

Địa chỉ: 958/65/24 Lạc Long Quân, phường 8, quận Tân Bình, TPHCM

- **Tổ chức Niềm Tin**

Bà Nguyễn Thị Phương Dung

Email: nguyenthiphuongdung69@gmail.com - Điện thoại:

0938060966

Địa chỉ: 82 lầu 1 Phong Phú, phường 12, quận 8, TP.Hồ Chí Minh

- **Mái ấm Truyền tin**

Bà Chu Đào

Email: anhdao.nph@gmail.com – Điện thoại: 0903992612

Địa chỉ: 923/5 Tân Kỳ Tân Quý, phường Bình Hưng Hoà A, quận Bình Tân, TP.Hồ Chí Minh

- **Cơ sở BTXH Thảo Đàn**

Bà Lê Thị Ngân

Email: nganlee.thaodan@gmail.com – Điện thoại: 0903908646

Địa chỉ: 451/1 Hai Bà Trưng – phường 8, quận 3, TP.Hồ Chí Minh

- **Trung tâm Trợ giúp Pháp lý Nhà nước TP.Hồ Chí Minh**

Địa chỉ: 470 Nguyễn Tri Phương, phường 8, quận 10, TP.Hồ Chí Minh

Điện thoại: 028 3507 9534 (Gặp luật sư Huỳnh Tấn Đạt)

- **Trung tâm Công tác xã hội Giáo dục dạy nghề Thiếu niên thành phố**

Bà Nguyễn Thị Thùy Dương

Email : nguyenduong77@gmail.com – Điện thoại: 0989.390.999

Địa chỉ: 14 Nguyễn Văn Bảo, Phường 4, Gò Vấp, Thành phố Hồ Chí Minh

*Trang mới
Cuộc đời*

Viện Nghiên cứu Quản lý Phát triển bền vững (MSD)

Ad: Tầng 6, Số 15 Yên Lãng, Đống Đa, Hà Nội

Tell: (84-24)-6276 9056 - Email: contact@msdvietnam.org

FB: Msd Vietnam - W: msdvietnam.org